

Zaucha, czyli czar Czarnego Alibaby

28 października 2021

Trud dla Was wielki dziś podejmuję. Powinienem, ba, sam chcę, opisać Wam w krótkiej formie postać muzycznego geniusza, konkretnie zaś Andrzeja Zauchy. Powodów, jak najbardziej zasadnych, pojawiło się w ostatnich dniach wiele. A były to: 30 rocznica tragicznej śmierci artysty, promocja kolejnej książkowej biografii oraz płyty jemu poświęconej, wreszcie seria specjalnych spotkań i koncertów w jego ukochanym Krakowie.

Kim był Andrzej Zaucha, i dlaczego aż tak obficie go wspominają, nie tylko pod Wawelem – wiedzieć powinniście, choć młodsze pokolenia – niekoniecznie. Młodzież niezorientowaną informuję więc życzliwie, że w odległej dla niej przeszłości Andrzej Zaucha był m.in. prawie olimpijskim kajakarzem, prawie pełnoprawnym zecerem, perkusistą, tancerzem, aktorem teatralnym i musicalowym, saksofonistą altowym, artystą kabaretowym. A przede wszystkim był wokalistą tak znakomitą i wszechstronną, że porównywano go do Ray'a Charlesa, Elvisa Presleya, Toma Jonesa. Jego wokalny warsztat i skale głosu sprawiły, że wielu nawet współczesnych muzyków, nazwisko Zauchy zgodnie wymienia jako ich wokalny wzorzec z Sevres.

Był postacią na tyle znaczącą, że autorzy ścigają się w jego życiu opisywaniu. Dopiero co skończyłem lekturę ubiegłorocznej biografii Zauchy, „Serca bicie” (Katarzyna Olkowicz, Piotr Baran) a już poczułem się w obowiązku nową książkę poświęconą mu czytać. To „Życie bierz mnie”. Muzykowi, przyjrzał się Jarek Szubrycht. Zaskoczyło mnie to, gdyż Szubrychta kojarzyłem raczej z muzyką nowocześniejszą, z rockiem bardziej związaną, niż z wysublimowanym jazzem i soulem. Zdziwiłem się

tym bardziej, że autora (rocznik 1974) przecież nie było na świecie, gdy Zaucha sukcesy pierwsze z Dżamblami i Anawą odnosił, a pacholęciem Jarek był, gdy jeszcze większa sława kariery solowej na Zauchę spłynęła. Czymże że więc dorosłego Szubrychta na tyle porwał i kulturowo zafascynował, że po trzech dekadach od śmierci Zauchy, zdecydował się mu książkę poświęcić? Wytłumaczył mi, że Ten głos usłyszał w telewizyjnej popołudniówce dla dzieci „Przybysze z Matplanety”, kojarzył go z „Gumisiami”. Doroślejąc, zaczął interesować się punkiem, i metalem, i innymi gatunkami muzyki. Gdzieś tam usłyszał jednak także Zauchę. I tak, przypomniał sobie, że szanowany w innych gatunkach artysta, to wokalny bohater jego dzieciństwa, czyli Pan, który śpiewał Gumisiów.

Jak to wspomnianie Szubrychtowi wyszło? Zaprawdę, piszę Wam – nadzwyczaj udanie. Powstała rzetelna biografia, (objętościowo dwukrotnie większa od konkurencji) wsparta ponad 60 – ma rozmowami z bohaterami tamtych czasów w polskiej muzyce, którzy z Zauchą współpracowali, i go do dziś z uwielbieniem i szacunkiem pamiętają. Największą zaletą tej książki jest, że nie tylko portretuje i dokumentuje wielkiego artystę. To także świetna opowieść o niezwykłym okresie w polskiej muzyce. Młodzi mogą nie wiedzieć, ale siermiężny komunizm na przełomie lat 1960. i 1970. zaczął słabnąć, także dzięki buntowi ówczesnej młodzieży. A w muzyce doszło do prawdziwej rewolucji. Mieszały się gatunki – z bigbitu rodził się rock, ewoluował blues, powstawało jazz – rockowe muzyczne fusion, przebijały się R’n’b czy soul. Mekką tych zjawisk był ówczesny Kraków, w którym jak grzyby po deszczu wyrastały takie grupy, jak Dżamble. Maanam, Anawa, Old Metropolitan Band, Laboratorium. W wielu z tych legendarnych projektów uczestniczył Andrzej Zaucha. Mimo niskiego wzrostu, człowiek wielkiego głosu, muzycznie wszechstronnie uzdolniony, o współpracę z którym zabiegały największe gwiazdy.

Książkę Jarka Szubrychta połknąłem w jeden weekend, tak interesującą opowieścią o tamtych czasach się okazała, wspartą wieloma anegdotami.

<https://www.youtube.com/watch?v=V1ZVWE9xuUU>

Zaucha najbliżej związał się z legendarnym krakowskim Klubem Studenckim „Pod Jaszczurami”, który tętnił w opisywanych latach muzyczną rewolucją, jazzowymi i rockowymi koncertami. Zaucha brylował w tym towarzystwie, stając się kultową postacią klubu. Takim wspominaliśmy go podczas promocji książki Szubrychta, a także okolicznościowego spotkania. Towarzyszył spotkaniu koncert krakowskich artystów, nie zabrakło występu przyjaciela, Andrzeja Sikorowskiego. W podziemiach „Jaszczurów”, zwanych „Żyrafami” otwarto także na stałe „Zaułek Zauchy”, z galerią fotografii i rysunków.

Dni zaledwie kilka minęło od jaszczurowego wspomnienia Zauchy, a już popedałowałem do Nowohuckiego Centrum Kultury na koncert – „A Tribute to Andrzej Zaucha”, zorganizowany w ramach 56 Studenckiego Festiwalu Piosenki. Gnała mnie nań dopiero co przesłuchana Kuby Badacha, pod takim właśnie tytułem, a to Badach właśnie był głównym wykonawcą tego wydarzenia. Wspomagany przez znakomitych muzyków oraz wokalne gwiazdy sceny (m.in. Beata Rybotycka, Grażyna Łobaszewska) zaprezentował repertuar tego albumu, który już otrzymał status Złotej Płyty. Niezapomniane przeboje Zauchy, takie jak „Czarny Alibaba” czy „Byłaś serca biciem” w nowych aranżacjach Jacka Piskorza i samego Kuby Badacha ujawniły nam ponadczasowość i muzyczną wielowymiarowość tych utworów, potwierdzających muzyczny geniusz Zauchy.

<https://www.youtube.com/watch?v=RdJwJ238jDM>

Wspominających Andrzeja Zauchę w tych dniach w Krakowie dopadała jedna smutna konstatacja. Czy naprawdę musiało dojść do tego, że zaledwie 42 letni Andrzej Zaucha musiał tragicznie odejść, zastrzelony w afekcie przez zazdrosnego, francuskiego

małżonka swej nieformalnej partnerki?

To pytanie bez odpowiedzi. I nie warto jej szukać. Dlatego, lepszą propozycję dla Was mam. Słuchajcie Zauchy, czytajcie o nim, polecajcie go nowym pokoleniom. Niech czar Czarnego Alibaby polskiej sceny trwa.

Autorstwo: Tadeusz Jasiński

Źródło: Trybuna.info